

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA MYRSKYLÄ

Sisällysluettelo

1. Johdanto

2. Myrskylän kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat

2.1 Keskeiset periaatteet

2.2. Varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä

2.2.1. Perhepäivähoito

2.2.4. Päiväkoti Helmitarha

3. Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus ja arvot

4. Varhaiskasvatuksen päämäärät ja tavoitteet

5. Varhaiskasvatuksen toteuttaminen

5.1. Hyvinvoiva lapsi

5.2. Oppimiskäsitys

5.3. Varhaiskasvatusympäristö

5.3.1. Kielen merkitys varhaiskasvatuksessa

5.3.2. Kasvattaja varhaiskasvatuksessa

5.4. Leikki

6. Varhaiskasvatuksen sisältöalueet

6.1 Matemaattinen näkökulma

6.2 Luonnontuntemus

6.3 Kotiseudun elämä ennen ja nyt

6.4 Taide ja ilmaisu (esteettinen)

6.5 Elämäntaito (eettinen)

6.6 Uskonto- katsomus

7. Esiopetus

7.1. Esiopetuksen periaatteet ja järjestäminen

7.2. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen jatkumo.

8. Erityisen tuen järjestäminen lapselle

8.1. Lapsen tuen tarve ja sen arviointi

**8.2. Tuen järjestämisen periaatteet ja
varhaiskasvatuksen tukitoimet**

8.3. Varhaiskasvatuksen yksilöllistäminen

9. Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen.

10. Yhteistyö

**10.1. Vanhempien ja henkilöstön välinen
yhteistyö**

10.2. Moniammatillinen yhteistyö

10.3. Verkostoyhteistyö

11. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnan ja seurannan periaatteet.

12. Varhaiskasvatuksen sisällöllinen arviointi, kehittäminen ja seuranta.

12.1. Laadun arviointi ja kehittäminen

**12.2. Työyhteisön toiminnan arviointi ja
kehittäminen**

**12.3. Varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja
kehittäminen**

JOHDANTO

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämänpiireissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista.

Yhteiskunnan järjestämä valvoma ja tukema varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Se on suunnitelmallista ja tavoitteellista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa, jossa lapsen omaehtoisella leikillä on keskeinen merkitys.

Varhaiskasvatuksen voimavara on ammattitaitoinen henkilöstö. Kasvatuksen ammattilaisten ja vanhempien kiinteä yhteistyö, kasvatuskumppanuus, mahdollistaa yhteisen kasvatustehtävän. Myrskylässä varhaiskasvatuspalveluja tuottavat kunta, järjestöt ja seurakunta. Kattavinta ovat kunnan varhaiskasvatuspalvelut, joita toteutetaan päiväkotitoimintana sekä esikoululaisten ilta- ja aamuhoitona ja tarvittaessa perhepäivähoitona. Esiopetus on vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista tarjottavaa suunnitelmallista opetusta ja kasvatusta. Varhaiskasvatus, esiopetus osana varhaiskasvatusta ja perusopetus muodostavat lapsen kannalta johdonmukaisesti etenevän jatkumon.

Tämä varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan on osallistunut Myrskylän päivähoidon henkilöstö ja yhteistyö- ja kumppanuustahot.

2. MYRSKYLÄN KUNNAN VARHAISKASVATUKSEN LINJAUKSET JA STRATEGIAT

2.1. Keskeiset periaatteet

Kunnan tehtävänä on järjestää päivähoitoa lasten vanhempien toivomalla tavalla siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Päivähoitopalvelut järjestetään kunnassa niin, että lasten hoidon ja kasvatuksen tarve eri ikäryhmissä tulee tasapuolisesti ja paikallisten olojen edellyttämällä tavalla turvatuksi. Kunnassa huolehditaan siitä, että lapsen päivähoitoa voidaan antaa lapsen äidinkielellä.

2.2. Varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmä

2.2.1. Perhepäivähoito

Myrskylässä perhepäivähoitoa toteutetaan tarvittaessa hoitajan omassa kodissa tapahtuvana hoitona. Hoitajalla on enintään neljä alle kouluikäistä lasta, hoitajan omat alle kouluikäiset lapset mukaan luettuna sekä näiden lisäksi yksi osapäiväinen esikoululainen tai koululainen. Hoitoaika perhepäivähoidossa sovitaan lapsikohtaisesti vanhempien kanssa.

Kolmiperhehoito on hoitomuoto, jossa hoitorenkaan muodostavat 2-4 perhettä ja kotia. Käytännössä ryhmät muodostuvat useimmiten kahden perheen sisaruspareista. Hoitaja työskentelee lasten kodeissa. Muu lapsen kotona tapahtuva perhepäivähoito annetaan vain yhden perheen lapsille ja hoito tapahtuu näin vain yhdessä kodissa. Hoidettavien lasten määrä on tällöin vähintään kolme alle kouluikäistä lasta, paitsi silloin kun on kyseessä erityistä tukea tarvitseva lapsi.

Perhepäivähoidossa toiminta on kodinomaista ja vuorovaikutus on mutkatonta lapsen, perheen ja hoitajan kesken. Lapsen kokonaiskehitystä tukee perhepäivähoidossa käytännönläheinen, arkeen osallistuva, vuorovaikutteinen toiminta. Lapsille mahdollistuu osallistuminen perhepäiväkodin arkiaskareisiin.

2.2.3. Esiopetuksen piirissä olevien osapäiväryhmä Esikko Kirkonkylän koululla toimiva osapäiväryhmä Esikko tarjoaa aamuisin ja iltapäivisin päivähoitoa esiopetuksen piirissä oleville lapsille.

Ryhmässä työskentelee yksi lähihoitaja ja osapäiväinen ryhmäperhepäivähoitaja. Hoitopaikkoja on ryhmässä 13. Esikko tarjoaa myös aamuhoitoa pienille koululaisille. Esikossa lapselle tarjotaan mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen esiopetuspäivän jälkeen ja annetaan erityisesti aikaa lapsen leikille ja omaehtoiselle toiminnalle.

2.2.4. Päiväkoti Helmitarha

Päiväkoti Helmitarha toimii kirkonkylässä, Koiviston alueella. Helmitarhassa toteutetaan varhaiskasvatusta 4 ryhmässä ja hoitopaikkoja on yhteensä 66. Erityistä tukea tarvitsevien lasten päivähoito on keskitetty päiväkotiin. Päiväkodissa lapsen kasvun tukemisen perustana ovat lasten vertaisryhmät, hyvin suunnitellut fyysiset tilat asianmukaisine leikkivälineineen, kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa sekä tavoitteellinen toiminta. Tavoitteellinen toiminta toteutuu hoivan, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutena, jonka toteuttajana ammattitaitoinen henkilöstö toimii. Toiminta on lapsen kehitystä tukevaa ja sen punaisena lankana on lapsilähtöisyys.

3. VARHAISKASVATUKSEN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

Myrskylän päivähoidossa lapsen kasvuympäristö on turvallinen, kiireetön ja aito. Lapsen kasvua omaksi persoonakseen tuetaan yhdessä vanhempien kanssa. Toiminta on lapsilähtöistä, lapsen elämänpiirin arjen huomioivaa; leikkiä, luovuutta ja vuorovaikutteisuutta korostavaa.

Varhaiskasvatusta ohjaavat arvot

**LAPSILÄHTÖISYYS
KIIREETTÖMYYS
TURVALLISUUS
OIKEUDENMUKAISUUS
JOHDONMUKAISUUS**

**LASTEN JA PERHEIDEN
HYVINVOINNIN TUKEMINEN
AITO ARKI**

ARVOT ARJESSA

Lapsilähtöisyys arjessa toteutuu lapsen tarpeet huomioivana toimintana. Lasta tulee kuunnella aidosti ja kunnioittaa lapsen mielipiteitä. Lasta ja lapsiryhmää havainnoidaan ja tunnistetaan heidän omat mieltymyksensä sekä ideansa leikin ja toiminnan suhteen. Toimiessaan itselleen mielekkäällä tavalla lapsi ilmentää ajatteluaan ja tunteitaan ja mahdollistaa kasvattajalle kanavan kasvunsa tukemiseen.

Kiireettömyys on ajan antamista lapsen kasvulle. Lapsen leikille ja toiminnalle annetaan tilaa ja aikaa. Kiire on useimmiten aikuisten luomaa, joten kiireetön ilmapiiri vaatii aikuiselta joustavaa toimintatapaa, kykyä hyvään tilannehallintaan ja ongelmaratkaisukykyä.

Turvallisuutta on fyysinen turvallisuus, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus.

Fyysisen turvallisuuden tärkeimmät turvallisuustekijät ovat toimintatilojen ja toimintavälineiden tarkoituksenmukaisuus sekä riittävä henkilöstömäärä.

Psyykkisesti turvallisessa kasvuympäristössä ilmapiiri on myönteinen, lapsen tarpeet huomioonottava, palkitseva ja suvaitseva. Turvallisuutta luovat erityisesti rajat ja rakkaus.

Sosiaalinen turvallisuus on

Oikeudenmukaisuus arvona näkyy kasvatusyhteisön jäsenten tasavertaisena kohteluna. Kasvatusyhteisön muodostavat lapset ja heidän perheensä sekä päivähoidon henkilöstö.

Johdonmukaisuus kiteytyy kasvatussyhteisössä yhdessä sovittuihin kasvatus- ja toimintakäytäntöihin.

Lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan toteuttamalla laadukasta varhaiskasvatusta. Kasvatuskumppanuuden toteuttaminen vanhempien ja päivähoiton henkilöstön välillä tukee vanhemmuutta.

Aito arki päivähoitossa toteutuu, kun toiminta ohjautuu käytännönläheisesti. Lapsille mahdollistetaan aikuisten kanssa osallistuminen mielekkääseen työhön. Maaseudulla lapset ovat perinteisesti seuranneet vanhempiensa työtä ja osallistuneet niihin voimiensa mukaan oppien samalla elämisen välttämättömiä taitoja.

4. VARHAISKASVATUKSEN PÄÄMÄÄRÄT JA TAVOITTEET

Varhaiskasvatuksessa painotetaan lapsuuden ainutlaatuista luonnetta vaalimalla lapsuutta ja ohjaamalla kasvua hyväksi ihmiseksi. Kasvua ohjataan edistämällä henkilökohtaista hyvinvointia, vahvistamalla toiset huomioon ottavaa käyttäytymistä ja lisäämällä asteittain itsenäisyyttä.

Tavoitteena on hyvinvoiva lapsi, jolla on mahdollisimman hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset. Lapsen hyvinvointia varhaiskasvatuksessa edistävät mahdollisimman pysyvät ja turvalliset ihmissuhteet.

Hyvä kasvatusta ei ole esteiden raivaamista lapsen elämästä vaan lapsen varustamista kohtaamaan ja selviytymään elämän haasteista. Aikuisen tehtävänä on antaa lapselle hyvän elämän malli. Hyvän elämäoppisi elämässään kohtaamaan onnistumiset ja haasteet ja tekemään itsenäisiä valintoja.

5. VARHAISKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN

5.1. Hyvinvoiva lapsi

Hyvinvoivalla lapsella on mahdollisimman hyvät kasvun edellytykset. Perustarpeista huolehtiminen on lapsen hyvinvoinnin perusta. Lapsen ravinnon tulee olla monipuolista ja hänen on levättävä riittävästi. Päivittäinen ulkoilu ja liikunta edistävät lapsen terveyttä ja toimintakykyä.

Hyvinvoiva lapsi nauttii yhdessäolosta ja on iloinen ja toimintakykyinen. Kun lapsi kokee, että hänet hyväksytään, häntä kuunnellaan ja häntä arvostetaan omana persoonana hän saa vahvistusta omalle itsetunnolleen. Hyvän itsetunnon omaava lapsi oppii ja uskaltaa yrittää. Hän tulee toimeen muiden aikuisten ja lasten kanssa.

5.2. Oppimiskäsitys

Varhaiskasvatuksen yhtenä tavoitteena on ajatteleva, ihmettelevä, tutkiva ja oivaltava lapsi. Lapsi oppii toiminnassa ja toiminnan kautta. Lapsi käyttää oppimisessaan kaikkia aistejaan ja tekee uusia havaintoja ympäristöstään. Lapsi käsittelee havaintojaan ja liittää ne aikaisempiin kokemuksiinsa, tunteisiinsa ja tietoihinsa. Lapsi tutkii maailmaa kaikilla aisteillaan ja mikäli hänen tutkimishaluaan ei lannisteta, lapsi soveltaa saamiaan kokemuksia uusiin tilanteisiin. Lapsi oppii parhaiten ollessaan kiinnostunut ja aktiivinen. Oppimista edistää häntä kiinnostavista asioista syntyvä toiminta. Lapselle ominaisia tapoja toimia ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja eri taiteen alueille liittyvä ilmaiseminen. Oppimisen ja onnistumisen ilo varhaiskasvatuksessa luo myönteisen asenteen elinikäiseen oppimiseen.

5.3 Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristö koostuu ihmisistä, tilasta, välineistä ja ilmapiiristä. Varhaiskasvatusympäristö on fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kokonaisuus.

Lasten leikkiympäristön niin sisällä kuin ulkona tulee innostaa lasta liikkumaan ja toimintaan. Lelut materiaalit ja tarvikkeet ovat lapsen saatavilla ja niiden valinnoissa huomioidaan lapsen ikä ja kehitysvaihe. Monipuolisen ja kasvua tukevan leikkiympäristön luominen perustuu siihen asiantuntemukseen, joka lasten leikin kehitysvaiheen ja leikkikulttuurin tuntemuksesta kasvattajilla on. Tärkeää on myös ottaa huomioon ne kiinnostuksen aiheet, joita lapset tuovat esiin.

Hyvä vuorovaikutus sekä aikuisten kesken että aikuisten ja lasten välillä luo turvallisen ja aidon ilmapiirin.

5.3.1. Kielen merkitys varhaiskasvatuksessa

Kielellinen kehittyminen on lapselle tärkeä kehityksen osa-alue ja merkityksellinen monesta syystä. Kielen avulla lapsi jäsentää havaintojaan, tutustuu ympäristöönsä, hankkii ja saa tietoja. Kieli on myös sosiaalisen vuorovaikutuksen, ajatusten ja tunteiden viestintäväline sekä väline toiminnan suunnitteluun ja ongelmien ratkaisuun. Kielen merkitys oppimisessa on keskeinen.

Lapsen ja aikuisen keskusteluhetket ovat korvaamattomia lapsen kielelliselle kehitykselle. Hyvä vuorovaikutteinen keskustelu on lapsilähtöistä ja vastavuoroista, jossa aikuinen on aktiivinen kuuntelija ja antaa lapsen puheelle tilaa. Kun lapsi kokee tullessa kuulluksi hän oppii, että aikuiset ovat kiinnostuneita hänestä ja omalla käyttäytymisellä voi vaikuttaa ympäristöönsä.

Kielen kuten muidenkin taitojen oppiminen tapahtuu jokapäiväisissä aikuisten ja lasten välisissä vuorovaikutustilanteissa, joissa lapsella on mahdollisuus leikin ja muun toiminnan avulla jäsentää ympäristöään ja omaksua uusia asioita. Lapsen kanssa leikkiminen, pelien pelaaminen, kirjojen lukeminen sekä lorujen ja satujen kertominen edistää ja rikastuttaa lapsen kielellistä osaamista.

5.3.2. Kasvattaja varhaiskasvatuksessa

Kasvattajan tehtävä on tukea lapsen kasvua omaksi persoonaksi. Hän ohjaa ja luo varhaiskasvatusympäristön, jossa lapselle tarjoutuu omaan kehitysvaiheeseensa liittyviä oppimis- ja kehityshaasteita. Kasvattajalla on herkkyys havainnoida lapsen tarpeet ja vastata niihin. Hän toimii lapsilähtöisesti antaen tilaa, aikaa ja rauhaa lapsen omalle luovuudelle. Ohjatessaan lapsen kasvua kasvattaja tukee lapsen kokonaiskehitystä niiden vahvuuksien kautta, joita lapsella on. Lapsen myönteinen minäkuva rakentuu onnistumisen elämyksistä.

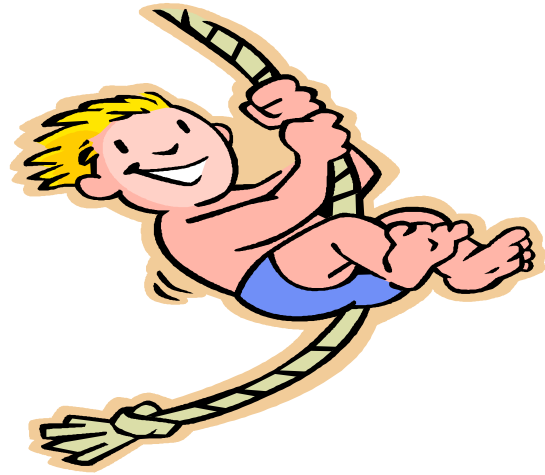
Varhaiskasvattajan tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei suurin osa lapsen ja aikuisen välisestä kontaktista ole ojentamista tai muistuttamista vaan että vuorovaikutus on välittävää ja lapsen omaaloitteisuutta rohkaisevaa.

Toimiessaan lasten kanssa hän on tietoinen teoistaan ja pystyy tajuamaan tekojensa seuraukset. Kasvattaja voi perustella toimintaansa ja toiminnalla on päämäärä.

Kasvattajan oleellinen työväline on lapsen havainnointi ja havaintojen dokumentointi.

Työhönsä sitoutunut varhaiskasvattaja on luo läsnäolollaan ilmapiirin, jossa kaikki voivat hyvin. Työssä on hauskaa.

Varhaiskasvattaja joutuu pohtimaan kasvatustehtävässään lähes päivittäin erilaista ihmiselämää ja kasvun tukemisen erilaisia vaihtoehtoja. Hänen tulee jatkuvasti kehittyä työssään yhteiskunnallisten haasteiden myötä. Tähän kehittymiseen hän saa voimavaroja kouluttautumalla ja jakamalla kokemuksia muiden kasvattajien kanssa.

5.4. Leikki

LEIKKI KEHITTÄÄ LASTA HÄNEN TULEVIA TEHTÄVIÄÄN VARTEN

Friedrich Fröbel

Leikki on lapsen vuorovaikutusta ympäröivän maailman ja muiden ihmisten kanssa ts. sosiaalista toimintaa. Leikin luonne on todellisuutta jäljittelevää tai sitä muuttavaa. Leikki on toimintaa minkä kautta lapsi tutustuu ympäristöönsä ja harjoittelee elämän välttämättömiä taitoja.

Leikin edellytyksenä on, että sille on varattu riittävästi aikaa ja käytössä on asianmukaisia leikkivälineitä. Lapsen luoma kuvitteellinen tilanne on leikin ehto. Jättämällä leikki aina vapaaksi ilman aikuisen innostavaa osallistumista ei välttämättä synny pitkäjänteistä ja monipuolista leikkiä.

6. VARHAISKASVATUKSEN SISÄLTÖALUEET (orientaatiot)

6.1. Matemaattinen näkökulma

Matemaattisessa orientaatioissa toiminta perustuu vertaamiseen, päättelyyn ja laskemiseen. Lapsi tutustuu näihin toimintoihin päivähoiton jokapäiväisessä toiminnassa, leikinomaisesti ja konkreettisesti hänelle tutujen ja häntä kiinnostavien esineiden, materiaalien ja välineiden avulla.

Lapsi totutetaan keskusteluun ja häntä kannustetaan ja rohkaistaan päättelyyn ja miettimään oikeita vastauksia ja tehtävän ratkaisuja. Hänelle annetaan aikaa miettiä eikä anneta heti valmiita vastauksia. Lasten kanssa vertaillaan kokoja ja muotoja, etäisyyksiä. Lapset luokittelevat esineitä tai asioita esim. muodon, koon ja värin mukaan.

Tärkeä matemaattisen orientaation osa-alue on sijaintia ilmaisevien käsitteiden ymmärtäminen. Lapsen ollessa 4-5 vuoden iässä, häntä alkavat kiinnostaa myös lukumäärää ilmaisevat käsitteet. Alle kouluikäisillä lapsilla aikaan tutustuminen alkaa vuodenaikojen kulumista seuraamalla. Opetellaan viikonpäiviä ja kuukausia sekä vuorokaudenaikoja.

Toimintamuotoja, joissa vertaamista, lajittelua ja luokittelua harjoitetaan, on mm.:

- helmien lajittelu, pujottelu

- rakentelu (kehittää avaruudellista hahmottamista)
- muotopelit, muotolaudat
- palapelit
- luko-pelit
- erilaiset lautapelit
- liikunta- ja laululeikit

6.2. Luonnontuntemus

1. Lapsen lähiympäristön luonnon havainnointi ja tutkiminen, kokeileminen

- eläimet
- kasvit
- vuodenaajat
- luonnon ilmiöt ja niihin vaikuttavat tekijät

2. Luonnon ja ympäristön suojelu ja kunnioittaminen

- asennekasvatus
- käytännön toiminta: ei roskata, ei katkota puita ja pensaita, ei kiusata eläimiä
- AIKUISEN OMA ESIMERKKI

3. Opitaan liikkumaan luonnossa, nauttimaan luonnosta ja sen kauneudesta

4. Luonnon kokeminen, siihen tutustuminen pienestä pitäen

Toimintamuotoja:

- luonnossa oleminen, retket metsään ym.
- kokeileminen (kokeellisen menetelmän käyttö) esim. jäätyminen – sulaminen
- tutkiminen, tarkkailu (suurennuslasin, kiikarin käyttö)
- kirjallisuuteen tutustuminen

6.3 Kotiseudun elämä ennen ja nyt

Varhaiskasvatuksessa lapselle luodaan tietoisuus omasta kotiseudustaan ja sen elämästä ennen ja nyt. Lasta tutustutetaan kirjojen ja kerronnan kautta elämään "ennen vanhaan" ja mummo ja pappi vierailut päivähoiton arjessa edesauttavat lapsia ymmärtämään sukupolvien ketjua. Lapsille kerrotaan heidän ymmärryksensä mukaisella tavalla lähihistorian tapahtumista ja ohjataan arvostamaan edellisten sukupolvien työtä. Käydään tutustumassa veteraanipatsaaseen ja huomioidaan veteraanipäivä. Lapsille kerrotaan Lasse Virenin olympiavoitoista. Lapset tutustuvat retkien ja tutustumiskäyntien kautta lähiympäristöön. Tutustumiskäyntejä tehdään mm. kirkkoon, museoon, kirjastoon Myrskylän nykyiseen arkeen tutustutaan käyttämällä palveluja (pankki, posti, kauppa) ja tutustumalla eri ammatteihin. Lasten kanssa osallistutaan mahdollisuuksien mukaan erilaisiin yhteisöllisiin tapahtumiin

6.4. Taide ja ilmaisu

Taidekasvatuksen avulla voidaan auttaa lasta löytämään omat vahvuutensa ja lujittamaan itsetuntoaan.

Taide todentuu lapsen varhaiskasvatusympäristössä kuva-, sana-, ele-, sävel- ja liiketaiteena. Taiteella on keskeinen osuus lapsen ymmärryksen ja tunne-elämän kehittäjänä. Varhaiskasvatuksessa lapselle tarjotaan esteettisiä elämyksiä ja kokemuksia, joiden kautta lapsi oppii nauttimaan kauneudesta ja luomaan kauneutta.

Taidekasvatus antaa lapselle mahdollisuuden kokonaisvaltaiseen kokemiseen. Se vetoaa kaikkiin aisteihin, tunteisiin ja mielikuvitukseen ja mahdollistaa näihin pohjautuvan pohtimisen ja oppimisen.

Esteettisesti luotu varhaiskasvatusympäristö edistää värien, muotojen kokojen ja pintojen harmonian havaitsemista. Ympäröivä luonto ja lähiympäristön kulttuurimaiseman monipuolinen hyväksikäyttö rikastuttaa lapsen elämyksiä. Käynnit kirjastossa, museossa, kirkossa teatterissa ja konserteissa tarjoavat monipuolisia elämyksiä. Lapset tutustuvat Lasse Virenin patsaaseen ja kunnanviraston edessä olevaan Mänty patsaaseen.

Päiväkoti Helmitarhassa varhaiskasvatusympäristöä elävöittävät taulut, joiden lahjoittajina ovat olleet taiteilijat Marianne Heino ja Leena Calas.

6.5. Elämäntaito

Eettisen ajattelun kehittyminen todentuu pyrkimyksenä kehittää lapsessa vastuuntuntoa sekä käsityksiä hyvästä ja pahasta, oikeasta ja väärästä. Vertaisryhmässä lapselle mahdollistuu toisen huomioonottava käyttäytyminen, jossa lapsi oppii aikuisen tukemana arvostamaan itseään ja kavereitaan. Itseään ja kavereitaan arvostava lapsi on harvoin kiusaaja tai kiusattu. Arvot, normit ja säännöt edistävät lapsen omantunnon kehittymistä. Eettisesti suuntautunut kasvattaja luo ympärilleen välittävän, turvallisen ja lämpimän ilmapiirin, joka näkyy hänen suhtautumisessaan lapsiin, vanhempiin ja kasvattajayhteisön muihin jäseniin. Kasvattaja suhtautuu tasavertaisesti samalla tavalla kaikkia ihmisiä kohtaan. Kasvattaja kunnioittaa lasta ja suhtautuu kaikkiin lapsiin tasa- arvoisesti. Kasvattaja ohjaa lasta oma-aloitteellisuuteen sekä herättää lapsessa vastuuntunnon luontoa ja elinympäristöä kohtaan.

6.6. Uskonto ja katsomus

Uskontokasvatuksessa on tärkeintä lapsen ikätason huomioiminen ja vanhempien tai huoltajien oman vakaumuksen kunnioittaminen.

Päivähoidon uskontokasvatus korostuu eri juhlapyhien yhteydessä, näkyvimmin joulun ja pääsiäisen aikana.

Varhaiskasvatuksessa vastataan lapsen esittämiin kysymyksiin ottamalla huomioon lapsen ikä ja kehitystaso. Kasvattaja vastaa kysymyksiin neutraalisti korostamatta omaa vakaumustaan mielipiteissään.

Lapsen kokiessa pelkoa ja ahdistusta kokemuksistaan ja havainnoistaan, autetaan lasta tuntemaan olonsa mahdollisimman turvalliseksi. Annetaan lapsille mahdollisuus hiljentymiseen.

Seurakunta järjestää pyhäkoulutoimintaa sekä avointa päiväkerhotoimintaa päivähoidon lapsille.

7. ESIOPETUS

7.1. Esiopetuksen periaatteet ja järjestäminen

Lasten esiopetus Myrskylässä järjestetään koulutoimen hallinnoimana kirkonkylän ala-asteen tiloissa. Ruotsinkielisten lasten esiopetus toteutuu Loviisan kaupungin esiopetuksessa. Esiopetuksen tavoitteena on lasten oppimisvalmiuksien kehittäminen.

7.2. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen jatkumo

Esiopetuksen ja perusopetuksen kanssa tehtävän yhteistyön keskeinen sisältö on, että lapselle varmistetaan kasvatuksellinen ja opetuksellinen jatkumo.

Päivähoidon ja esiopetuksen yhteistyö toteutuu toimintavuoden aikana seuraavasti:

Tammikuu	Esiopetukseen ilmoittautuminen/ Esikko
Helmikuu	
Maaliskuu	
Huhtikuu	Esiluokan opettaja tutustuu päivähoitoon ja tuleviin eskarilaisiin.
Toukokuu	Esiopetukseen tutustuminen Päivähoidossa toteutetaan kasvatuskeskustelut tulevien esikoululaisten vanhempien kanssa
Kesäkuu	Esiluokan opettaja käy ryhmissä tutustumassa uusiin tulokkaisiin. Lastentarhanopettaja ja esiluokanopettaja käyvät keskustelun tulevista esikoululaisista Vanhempien suostumus
Heinäkuu	
Elokuu	Vanhemmat toimittavat halutessaan Kasvun kansiot ja lapsen henkilökohtaiset vasut esiluokanopettajalle.
Syyskuu	Viisivuotiaiden vasun päivitys/ Ito vanhemmat
Lokakuu	Viisivuotiaiden vasun päivitys/ Ito vanhemmat Lto vierailee esikoulussa
Marraskuu	Esikouluryhmä vierailee päiväkodissa.
Joulukuu	

8. TUEN JÄRJESTÄMINEN LAPSELLE

8.1. Lapsen tuen tarve ja sen arviointi

Lapsi voi tarvita tukea kehityksensä eri osa-alueilla eripituisia aikoja. Tuen tarvetta voi esiintyä fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen alueilla. Tuen tarve voi syntyä myös tilanteessa, jossa lapsen kasvuolot vaarantuvat tai eivät turvaa hänen terveyttään tai kehitystään. Kun tuen tarvetta ryhdytään arvioimaan, on lähtökohtana lapsen aiemmin todettu tuen tarve tai vanhempien ja kasvatushenkilöstön tekemät havainnot lapsen kehityksestä.

Kun lapsella on havaittu tuen tarve jollakin kehityksensä osa-alueella, lähdetään miettimään lapsen toimintaa eri ympäristöissä ja erilaisissa kasvatuksellisissa tilanteissa. Tällöin huomataan niihin liittyvät ohjauksen ja tuen tarpeet. Tukitoimien suunnittelun perustan muodostaa kokonaiskuva lapsesta, hänen vahvuuksistaan ja häntä kiinnostavista ja innostavista asioista.

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on ennaltaehkäistä lapsen tuen tarpeen kasautumista ja pitkittymistä ja siksi ongelmiin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Päivähoitohenkilöstön tehtävänä on tuoda esille huolensa ja kertoa havainnoistaan muille työyhteisön jäsenille. Päiväkodin pedagoginen tiimi keskustelee havainnoitsijan kanssa asiasta ja käynnistää tarvittaessa puheeksioton vanhempien kanssa. Tukitoimet lapselle aloitetaan heti kun tuen tarve on havaittu. Tähän ei välttämättä tarvita minkään asiantuntijan lausuntoa, mutta sellainen voidaan arvioinnin ja tukitoimien suunnittelun tueksi hankkia. Sen saamiseksi vanhempia ohjataan ottamaan yhteyttä terveyskeskukseen tai neuvolaan. Ainoastaan lastensuojelullisista syistä voidaan päivähoidosta ottaa

yhteyttä asiantuntijaan eli sosiaalityöntekijään ilman vanhempien suostumusta.

8.2. Tuen järjestämisen periaatteet ja varhaiskasvatuksen tukitoimet

Yleinen tuki

Havaittaessa lapsella tuen tarvetta tukitoimet aloitetaan heti. Lapselle oma, tuttu päivähoitoryhmä on tärkeä ja niinpä tuki järjestetään siten, että lapsi saa toimia ryhmän jäsenenä muiden lasten kanssa ja hänen sosiaalisia kontaktejaan ja toimintaansa tuetaan. Lapsen tuen tarve huomioidaan päivähoidon arkitoiminnassa. Varhaiskasvatusympäristöä, oppimisympäristöä muutetaan siten, että se on lapselle sopiva ja tukee hänen kehitystään. Päivähoidon tiloissa huomioidaan lapsen kehityksen mukanaan tuomat tarpeet, esim. liikunnan mahdollisuuden lisääminen. Sisätilat järjestetään rauhalliseksi, vältetään ylimääräisiä ärsykejä ja häiriötekijöitä toiminnan aikana. Siirtymätilanteet suunnitellaan tarkasti.

Päivähoidon arkitoiminnassa on paljon kuntouttavia elementtejä, joita vahvistetaan. Tällaisia ovat mm. hyvin suunniteltu, selkeä päiväjärjestys, hyvä vuorovaikutus aikuisen ja lapsen välillä, lapsen oman toiminnan ohjauksen tukeminen ja vertaisryhmä.

Lapsen itsetunnon vahvistaminen on tärkeä osa lapselle annattavaa tukea. Lapselle annetaan onnistumisen elämyksiä ja hänen oppimisestaan ja saavutuksistaan iloitaan. Lapsiryhmään luodaan positiivinen ilmapiiri, jossa erilaisuus on sallittua eikä yksittäisen lapsen ongelmia korosteta.

Lapsen Vasu toimii henkilökunnan työvälineenä ja sitä tarkistetaan puolivuositain.

Tehostettu tuki

Tehostettussa tuessa lisätään lapsen havainnointia sekä tehostettujen tukitoimien käyttöönottoa. Lapsi voi tarvita samanaikaisesti monia tukimuotoja tai jatkuvaa säännöllistä tukea jossakin yksittäisessä asiassa. Vahvistamisessa, toiminnan tehostamisessa apuna voidaan käyttää esim kuvia ja tukiviittomia. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään sijoittamalla lapsi ns. kahden tai useamman lapsen paikalle. Lapsen tuen tarpeesta riippuen hänelle voidaan palkata henkilökohtainen avustaja tai ryhmään ryhmäavustaja. Avustaja ei kuitenkaan tee asioita lapsen puolesta vaan auttaa ja kannustaa häntä tekemään itse ja osallistumaan ryhmän toimintaan. Tärkeä osa tuen järjestämisessä on hyvä yhteistyö lapsen vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kesken.

Lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma ja kuntoutussuunnitelma, jossa huomioidaan lapsen toimintaympäristössä tarvittavat muutokset, käytettävät menetelmät ja välineet sekä tukipalvelut.

Eriytynyt tuki

Eriytynyt tuki tarkoittaa lapsen kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kasvun, kehityksen ja oppimisen tukea.

Eriytynyt tuki edellyttää henkilöstöltä erityispedagogista osaamista ja moniammatillista yhteistyötä lasta kuntouttavien tahojen kanssa. Asiantuntijat, erityisluokka

8.3. Varhaiskasvatuksen yksilöllistäminen

Tukea tarvitsevalle lapselle tehdään kuntoutussuunnitelma, joka voidaan sisällyttää lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Suunnitelma tehdään yhdessä lapsen vanhempien ja lasta kuntouttavien erityistyöntekijöiden kanssa. Tällöin eri tahoilla

laaditut kasvatus-, kuntoutus- ja hoitosuunnitelmat sovitetaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Suunnitelmaan kirjataan lapsen taidot ja vahvuudet, siinä kuvataan, miten lapsen yksilöllinen ohjaus, hänen tarvitsemansa tuki ja varhaiskasvatus sovitetaan yhteen. Mietitään myös mitä muutoksia päivähoidon kasvatuksellisessa toiminnassa ja fyysisessä ympäristössä toteutetaan. Tarkastellaan lapsen kasvattajayhteisön toimintaa ja mahdollisuuksia ohjata lasta, päätetään avustajan palkkaamisesta. Suunnitelma ohjaa kasvattajayhteisöä ja vastuuttaa keskinäiseen tehtäväjakoon ja arviointiin.

Tukea tarvitsevan lapsen kehitystä ja hänelle tehty kuntoutussuunnitelmaa tarkastellaan säännöllisin väliajoin järjestettävässä kuntoutussuunnitelmaneuvoittelussa, johon osallistuvat kaikki lasta kuntouttavat henkilöt.

Lapsen siirtyessä hoitopaikasta toiseen, esiopetukseen tai kouluun huolehditaan siitä, että tieto hänen tuen tarpeestaan ja hänen saamastaan tuesta siirtyy uuteen kasvatusympäristöön ja että tuen saanti jatkuu. Käytännössä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja siihen sisältyvä kuntoutussuunnitelma siirtyvät lapsen mukana vanhempien annettua siihen suostumuksensa.

9. ERI KIELI JA KULTTUURITAUSTAISTEN LASTEN VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Lapsille jotka kuuluvat Myrskylässä kulttuurivähemmistöihin, kuten romanit, maahanmuuttajat, saamelaiset ja viittomakieliset luodaan päivähoitossa mahdollisuuksien mukaan varhaiskasvatusympäristö jossa heidän omaa kulttuuripiiriänsä kunnioittaen ohjataan lasta sosiaalisiin kontakteihin muiden lapsiryhmän lasten kanssa. Vastuu oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti vanhemmilla. Yhteistyössä vanhempien kanssa tuetaan

lapsen mahdollisuuksia ilmentää omaa kulttuuriaan varhaiskasvatuksessa.

10. YHTEISTYÖ

10.1 Vanhempien ja henkilöstön välinen yhteistyö

TOTEUTTAMINEN:

- Päivittäinen palautteen antaminen ja viestiminen asiakkaalle ja asiakkaalta hoitohenkilöille.
- Keskustelutuokiot syksyisin ja keväisin, sekä tarpeen vaatiessa useammin vanhempien ja asioiden näin tarvittaessa.
- Vanhempainillat, juhlat, sekä muut yhteiset tapahtumat vuoden varrella.

Lapsen aloittaessa päivähoidon vanhemmilla on mahdollisuus tutustua lapsen hoitopaikkaan ja henkilöstöön useampana päivänä osallistuen päivän toimintaan. Samalla vanhemmat voivat kertoa lapsen tavoista ja tottumuksista ja näin antaa arvokasta tietoa hoitosuhteen muodostukseen.

Lapsen aloittaessa päivähoidon käydään kasvatuskumppanuuden hengessä vanhempien ja lapsen oman aikuisen välillä kasvatuskeskustelu ja laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma.

10.2. MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Neuvola

- Lasten terveystarkastuskäyntien yhteydessä annetaan palautetta päivähoidosta. Palautelomake toimitetaan vanhempien kautta neuvolaan.
- Yhteydenotot neuvolaan tarvittaessa vanhempien suostumuksella.

Puheterapia

- konsultaatiot

- ohjeistukset lasten päiväkotikuntoutukseen
- kuntoutussuunnitelman / lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta

Fysioterapia

- konsultaatiot
- ohjeistukset lasten päiväkotikuntoutukseen
- kuntoutussuunnitelman / lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta

Toimintaterapia

- konsultaatiot
- ohjeistukset lasten päiväkotikuntoutukseen
- kuntoutussuunnitelman / lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinta

Psykologi

- Neuvola ohjaa psykologille. Tarvittaessa psykologi ottaa yhteyttä hoitopaikkaan vanhempien suostumuksella.

Sosiaalityö

- Yhteistyö varhaiskasvatusjohtajan välityksellä muuhun työyhteisöön.

Lasten palautekeskustelut käydään tutkimusjaksojen jälkeen.
(PHKS)

10.3. VERKOSTOYHTEISTYÖ

Seurakunta

- Pyhäkoulu n. kerran kuukaudessa syksyisin ja keväisin.
- Kerhot
- Joulun ja pääsiäisen aikana kirkollinen juhla.

Koulu

- Silloin tällöin koulun juhlien kenraaliharjoituksissa (näytelmät).
- Esikoulun kanssa tehtävä yhteistyö.

Urheiluseurat

- Mahdollisuus vuokrata urheiluseuran tiloja.
- Kankkilan hirvimajan vuokraus esim. joulujuhliin, Metsäpäivät
- Partion kotaa vuokrattu joulun viettoa varten

Yhteistyö muiden kuntien varhaiskasvatuksen kanssa

- yhteiset koulutukset
- henkilöstöpalaverit

11. LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN LAATIMISEN JA SEURANNAN PERIAATTEET

Jokaiselle päivähoidossa olevalle lapselle laaditaan varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien kanssa. Suunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteena on lapsen yksilöllisyyden ja vanhempien näkemysten huomioonottaminen toiminnan järjestämisessä. Suunnitelman perusteella kaikki lasta hoitavat henkilöt toimivat johdonmukaisesti ja tiedostavat lapsen yksilölliset tarpeet. Kasvatushenkilöstö havainnoi lapsen kehitystä koko ajan ja tietoisesti ja ottaa havainnointitiedon huomioon toiminnan suunnittelussa ja varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen arvioinnissa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan päivähoitosuhteen alussa. Suunnitelmassa otetaan huomioon lapsen kokemukset, mielenkiinnon kohteet, vahvuudet, tämän hetken tarpeet ja tulevaisuuden näkymät. Siihen kirjataan myös lapsen yksilölliset

tuen ja ohjauksen tarpeet. Varhaiskasvatussuunnitelmassa sovitaan myös vanhempien kanssa yhteistyön toimintatavoista.

Varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista seurataan vanhempien kanssa käytävissä kasvatustilaisuuksissa. Toimintavuoden alussa käytävissä keskustelussa käydään läpi lapsen senhetkinen kehitystaso ja tehdään yhteisiä sopimuksia siitä, mihin lapsen toiminnassa kiinnitetään huomiota tai mitä lapsi harjoittelee tulevan vuoden aikana. Lapsen kehitykseen liittyvät huolenaiheet ja ongelmat tuodaan keskustelussa esille mahdollisimman konkreettisesti ja niihin mietitään ratkaisua yhdessä vanhempien kanssa.

Lapsen tilanteen niin vaatiessa järjestää useampikin keskustelu. Aloite keskusteluun voi tulla lapsen vanhemmilta, mutta vastuu lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laadinnasta ja säännöllisten kasvatustilaisuuksien käymisestä on aina päivähoitohenkilöstöllä.

12. VARHAISKASVATUKSEN SISÄLLÖLLINEN ARVIOINTI KEHITTÄMINEN JA SEURANTA

12.1 Laadun arviointi ja kehittäminen

Päivähoidon laadun arviointi ja kehittäminen perustuu saatuun palautteeseen. Palautteen antajina toimivat lapset, perheet, henkilöstö ja hallinto. Laatutyössä tehdään näkyväksi asiakaslähtöisyys, laatu arjen jokapäiväisessä toiminnassa ja ammattitaitoinen henkilöstö. Kasvatustoimelle on laadittu laatukäsikirja, joka ohjaa laadun arviointia ja kehittämistyötä.

12.2. Työyhteisön toiminnan arviointi ja kehittäminen

Työyhteisön toiminnan arviointi perustuu jatkuvaan oman työn arviointiin. Arvioinnin perusteella käydään keskustelua työtiimeissä ja kehitetään työtapoja ja menetelmiä.

Päivähoidon henkilöstöpalaveri pidetään kerran kuukaudessa. Kehityskeskustelut toteutetaan kerran toimintavuoden aikana.

12.3 Varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja kehittäminen

Arviointikeskustelu varhaiskasvatussuunnitelman toimivuudesta käydään toimintakauden päättyessä touko-kesäkuussa ja pyydetään palaute myös esiopetuksen vastaavilta opettajilta ja päivähoidossa olevien lasten vanhemmilta. Toimintavuoden alussa elo-syyskuussa on henkilöstön yhteinen varhaiskasvatussuunnitelman kehittämispalaveri.